

19. december 2022

Plan22+

Pilotprojekter 2023

ANSØGNINGSVEJLEDNING

Plan22+ er en femårig indsats fra staten og Realdania, som skal understøtte kommunernes klimarbejde ved at udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem fysiske planlægning

ANSØGNINGVEJLEDNING

Både nationalt og kommunalt er der sat mål for reduktion af CO₂, og næsten alle landets kommuner har gennem DK2020-projektet arbejdet med at udvikle klimahandleplaner, der lever op til Parisaftalens mål. Skal vi nå målene er der brug for at tage alle midler i brug – også den fysiske planlægning. Hvordan gør vi det? Plan22+ inviterer nu Danmarks kommuner til at udvikle nye redskaber og metoder i planlægningen, som kan styrke den fysiske planlægnings rolle i den grønne omstilling og medvirke til at sikre kvalitet og helhedssyn i udviklingen.

Derfor sætter vi fokus på den fysiske planlægnings rolle i den grønne omstilling

Den fysiske planlægning i form af lokalplaner, kommuneplaner og planstrategier er med til at sætte rammerne for hverdagslivet. Bosætning, infrastruktur, naturbeskyttelse, energiproduktion, landbrug og skovrejsning er alt sammen eksempler på forskellige former for arealanvendelse, som reguleres gennem fysisk planlægning. Den fysiske planlægning kan derfor spille en vigtig rolle som aktivt virkemiddel, når klimamålsætninger skal nås.

Fysisk planlægning handler grundlæggende om at afveje de forskellige interesser i arealanvendelsen og herigennem sikre et helhedsblik i planlægningen. Samtidig kan den fysiske planlægning bidrage til at sikre høj arkitektonisk kvalitet i løsningerne og dermed rammer for et godt liv i byerne og på landet. Ethvert plangreb har en klimapåvirkning, men vi ved i dag ikke altid tilstrækkeligt om dette til, at det kan indgå i overvejelserne, når vi vurderer, prioriterer og diskuterer afvejningen af interesser og mulige løsninger i planlægningen.

Støtte til nytænkning i planlægningen

Med Plan22+ pilotprojekter ønsker partnerskabet bag Plan22+, staten og Realdania, at styrke det faglige grundlag for at vurdere, prioritere og diskutere, hvordan klimahensyn kan indarbejdes i planstrategier, kommuneplaner, lokalplaner og andre plandokumenter, mellemformsplaner etc. Gennem 2-3 ansøgningsrunder kan interesserede kommuner blive frontløbere i indsatsen og bidrage til, at vi samlet bliver klogere på, hvordan den fysiske planlægning kan bidrage til at nå de mål, som kommunerne har vedtaget i DK2020 klimaplanerne.

Denne ansøgningsvejledning er en invitation til at byde ind på første ansøgningsrunde. Anden ansøgningsrunde forventes i 2024.

I første ansøgningsrunde støtter Plan22+ en række pilotprojekter i kommuner, som ønsker at udvikle og/eller afprøve nye metoder og redskaber i planlægningen med henblik på at lade klimahensyn, særligt reduktion af drivhusgasudledningen, indgå i den helhedsorienterede planlægning.

Pilotprojekterne skal vise nytænkende og innovative metoder eller løsninger til at arbejde med den helhedsorienterede fysiske planlægning på en måde, så klimahensyn får en større vægt. Projekterne skal vise, hvordan udviklingen af attraktive byer og landområder kan gå hånd i hånd med et fokus på reduktion af CO₂.

De udvalgte kommuner får mulighed for at deltage i et fælles netværk og dele viden, metoder og tilgange med hinanden.

Ansøgningsfristen udløber den 28. februar 2023. Ansøgningsproceduren beskrives på de følgende sider.

Læs mere på: <https://www.plan22.dk/pilotprojekter>

OM PLAN22+

Plan22+ er en femårig indsats fra staten og Realdania som frem mod 2027 skal udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning.

- Formålet er at understøtte kommunernes klimaarbejde ved at udvikle det faglige grundlag for at vurdere, prioritere og diskutere, hvordan klimahensyn kan indarbejdes i den helhedsorienterede fysiske planlægning for vel fungerende byer og landområder.
- Plan22+ er særligt målrettet kommuner
- Der gennemføres 2-3 ansøgningsrunder.
- Første ansøgningsrunde har ikke et specifikt tema og henvender sig både til kommuner, som allerede er godt i gang med at inddrage klimahensyn i den fysiske planlægning, og kommuner som først er ved at tage hul på opgaven. Ansøgningsfrist er den 28. februar 2023.
- Anden ansøgningsrunde vil formentlig blive offentliggjort i 2024, og i den sammenhæng vil de nærmere kriterier for ansøgningsrunden blive offentliggjort.

Mere information om Plan22+ kan findes på <https://plan22.dk>

Hvem kan søge støtte?

Kommuner der ønsker at løfte arbejdet med klimahensyn i den fysiske planlægning. Kommunen kan ansøge alene eller sammen med samarbejdspartnere, fx bygherrer, developere, forsyningsselskaber, organisationer, borgergrupper, region m.v.

Det er muligt, at to eller flere kommuner går sammen om én ansøgning. Det kan være i tilfælde af, at der arbejdes med problemstillinger, der går over en kommunegrænse. Eller hvis de konkrete projekter kommer flere kommuner til gode.

Der gælder følgende forudsætninger for at deltage:

- at der i kommunen er politisk opbakning til projektet
- at kommunen har afsat midler til projektet. Støtten fra RealDania kan max udgøre 50 procent af projektets samlede budget, og kommunens økonomiske bidrag skal udgøre minimum 25 procent af det samlede budget
- at kommunen prioriterer ressourcer til og deltager aktivt i netværks- og erfaringsaktiviteter i Plan22+
- at kommunen stiller sig til rådighed for tværgående studier og følgeforskning i regi af Plan22+
- at kommunen deltager aktivt i evalueringen og formidlingen af resultater og erfaringer fra pilotprojekterne gennemført i Plan22+ regi.

Hvad støtter vi?

Vi støtter innovative og helhedsorienterede pilotprojekter, der rykker kommunen mod at bruge den fysiske planlægning i implementeringen af kommunens planer for grøn omstilling og reduktion af CO₂. Støtten kan benyttes til faglig rådgivning, procesrådgivning, køb af data og andre eksterne udgifter.

Midlerne kan fx bruges til forarbejder og udvikling af ny planlægning, nye redskaber og metoder, analyser mv. både for planlovsbestemte dokumenter, som planstrategier, kommuneplaner og lokalplaner, og for andre former for planer, som udformes som led i en planlovsbestemt planlægning. For eksempel helhedsplaner, strukturplaner og lignende, som udarbejdes med henblik på en senere udmøntning i en lokalplan.

Midlerne kan desuden bruges til udvikling og facilitering af processer og nye samarbejdsformer enten internt i den kommunale forvaltning, på tværs af kommuner eller af samarbejder med andre parter, bygherrer, forsyningsselskaber mv. Forudsætningen er, at processen eller samarbejdet i sidste ende retter sig mod den fysiske planlægning.

Også udvikling af processer, der kvalificerer inddragelsen af det politiske niveau og styrker debatten og beslutningsgrundlaget omkring fysisk planlægning, samt nye former for inddragelse af borgere og andre aktører, hvor klimahensyn får en særlig rolle i planlægningen, kan være genstand for et pilotprojekt.

Pilotprojektet kan være en del af en større plan/projekt. Og det kan være opstart af langsigtede samarbejds- eller strategiprojekter på tværs af fagligheder eller kommuner, som ikke afsluttes inden for Plan22+'s tidshorisont. Dette vil ikke være en hindring for at søge om støtte i denne ansøgningsrunde.

Alle pilotprojekter skal afrapporteres og sluttes af med et produkt, som kan deles med andre og være til inspiration for andre kommuner. Produktet kan for eksempel være analyser, nye data, beskrivelser af nye redskaber og metoder, udviklingsplaner for by- og landområder, eksempelkataloger, eller det kan være beskrivelse og evaluering af en gennemført innovativ proces med læringspunkter mv.

I første ansøgningsrunde vil Plan22+ støtte proces og planlægning af ca. 10 innovative pilotprojekter. Der gives op til 0,5 mio. kr. pr. pilotprojekt, forudsat at støtten maksimalt udgør 50 % af projektsummen. I tilfælde, hvor pilotprojektet omfatter flere kommuner, kan den maksimale støtte pr. pilotprojekt forøges.

Eksempler på problemstillinger, som kan tages op i et pilotprojekt:

Der er ikke tale om en udtømmende liste, men blot nogle eksempler til inspiration

Eksempel 1:

En kommune har netop fået godkendt sin DK2020 plan og står overfor udarbejdelsen af en ny kommuneplan, hvor kommunen gerne vil øge fokus på klimahensyn. Kommunen søger derfor om støtte til en nytænkende proces, der skal sikre et tættere samarbejde mellem plan- og klimamedarbejdere. Kommunen ønsker, at processen skal medvirke til at udvikle et nyt fælles sprog og en ny praksis for samarbejde på tværs af plan- og klimakontorene.

Eksempel 2:

En kommune har planer om at udvikle et nyt byområde og skal i den forbindelse udarbejde en ny lokalplan for området. Der er et politisk fokus på, at der skal fortættes i området. For at sikre høj kvalitet og bæredygtige transportmuligheder ønsker kommunen derfor at søge om støtte til at afsøge, hvordan kommunen bedst muligt får indarbejdet et fokus på den attraktive, tætte by i lokalplanarbejdet på en måde, hvor omdrejningspunktet er, at alle hverdagens aktiviteter skal kunne nås til fods eller på cykel inden for inden for 15 minutter.

Eksempel 3:

Som opstart til en kommuneplanproces ønsker en kommune at udvikle sin boligpolitik med klimaet for øje. Kommunen er i vækst, og der er et ønske om at udnytte den eksisterende boligmasse bedst muligt samtidig med, at der sikres tidssvarende boliger, der matcher de kommende års boligbehov. Kommunen ønsker støtte til proces og udvikling af datagrundlag med henblik på at udarbejde en ny boligpolitik, hvor klimahensyn afvejes med andre hensyn i boligpolitikken.

Eksempel 4:

En kommune har en klar vision om, at den fysiske planlægning skal understøtte målet om 30% CO₂ reduktion i 2030 og ønsker derfor at udvikle og afprøve et redskab til vurdering af forskellige plandokumenter og -tiltags effekter på CO₂ regnskabet. Kommunen søger der for om støtte til at afprøve vurderingsredskabet i samarbejde med developere, i borgerinddragelsesprocesser og i den politiske beslutningsproces.

Eksempel 5:

To eller flere kommuner deler udfordringer med at skulle udtage lavbundsarealer i et større ådalsområde, men er ikke enige om, hvordan omstillingen eller udviklingen af området skal foregå. Kommunerne ønsker støtte til udvikling og facilitering af en proces, hvor politikere, borgere og embedsmænd kan mødes på tværs af kommunegrænser og finde en god løsning, som alle kan være med til.

Eksempel 6:

En kommune skal udpege areal til et større solcelleanlæg. Kommunen har haft en dialog med kommunens borgere og andre interessenter om etableringen, men møder modstand fra borgere, der ikke ønsker en forandring i det åbne land. Kommunen ønsker derfor støtte til i samarbejde med borgerne at afklare, hvordan man kan etablere solcelleanlægget, så det får en høj landskabelig kvalitet og giver mindst mulig gene, og så borgerne har mulighed for at blive inddraget i en prioriteret indsats om, hvordan multifunktionalitet skal indtænkes i projektet.

Forløb:

- Invitation til kommuner (primo 2023/ultimo december 2022)
- Løbende mulighed for at kontakte Plan22+ sekretariatet for yderligere oplysninger, afprøvning af om en ide ligger inden for skiven etc. Sekretariatet vil lægge relevante spørgsmål og svar på hjemmesiden.
- Informationsmøde om ansøgning og betingelser (24. januar 2023). Program og tilmeldingsmulighed lægges hjemmesiden: <https://plan22.dk/pilotprojekter>
- Deadline for indsendelse af ansøgning (28. februar 2023)
- Udvælgelse og kvalificering af et antal ansøgninger med henblik på udarbejdelse af projektbeskrivelse i samarbejde med Plan22+ (marts-maj 2023)
- Offentliggørelse af de udvalgte projekter (ultimo juni 2023)
- Gennemførelse af pilotprojekter (2023-2024)
- Der forventes afholdt et antal netværks- og videndelingsmøder for de udvalgte kommuner. Første netværksmøde vil være umiddelbart efter udvælgelsen af projekter. Herudover forventes afholdt ca. 4 netværksmøder i projektperioden. Møderne vil blive faciliteret af Plan22+ og tage udgangspunkt i de valgte pilotprojekter og omfatte oplæg fra forskere, erfaringsudveksling mv. De udvalgte kommuner får direkte besked om tid og sted.
- Afslutningsseminar for pilotkommuner (ultimo 2024)

Bedømmelse

Målet med Plan22+ indsatsen er at understøtte kommunernes arbejde med at bruge den fysiske planlægning som virkemiddel til at indfri målsætningerne i klimahandleplanerne. Vi ser derfor gerne, at ansøgningerne sætter projektforslagene ind i strategisk sammenhæng i forhold til kommunens arbejde med den grønne omstilling, herunder DK2020 handleplaner mm.

For at ramme kommunerne bredt, ønsker vi at støtte såvel større som mindre projekter og projekter i både by- og landkommuner samt projekter i kommuner med større og mindre byer. Der vil derfor i udvælgelsen blive lagt vægt på, at de udvalgte projekter har forskellig størrelse, geografisk beliggenhed og karakter. Derudover skal projekterne på forskellig vis kunne teste og udvikle nye løsninger, organisering, planlægning og samarbejdsformer mv. Hensigten er, at projekterne samlet skal vise forskellige bud på, hvordan der kan arbejdes med klima i den helhedsorienterede fysiske planlægning. I udvælgelsen bliver der lagt særlig vægt på projekter, der lægger op til nytænkende og innovative processer, der har en eksempelværdi for andre kommuner.

Der vil i udvælgelsen af de enkelte projekter blive lagt vægt på:

- At projektet vil bidrage med ny viden, nye redskaber eller metoder i planlægningen, som vil rykke dagsorden for at bruge den fysiske planlægning som virkemiddel i den grønne omstilling
- At projektet har en eksempelværdi for andre kommuner
- At projektet inddrager klima og CO₂ vinklen som led i den helhedsorienterede planlægning i kommunen
- At projektet er solidt forankret kommunalt, politisk og administrativt, herunder relevant organisering af opgaven med placering af projektets ledelse og inddragelse på tværs.
- At ansøgningen forholder sig til kommunens ambition og udfordringer på klimoområdet
- At ansøgningen er præcis og klar i forhold til, hvad der skal fokuseres på, og hvad der forventes af output på projektet

Ansøgningerne vil blive bedømt af Plan22+'s styregruppe, som er:

- Astrid Bruus Thomsen, programchef i Realдания
- Mikkel Henriques, projektchef Realдания
- Sara Paarup, kontorchef, staten
- Direktøren for Dansk Byplanlaboratorium (fast gæst)

Styregruppen indstiller projekter til Realданияs direktion, som foretager den endelige udvælgelse. Styregruppen har desuden mulighed for at indkalde yderligere rådgivere i vurderingen af projektansøgningerne.

Indleveringsfrister og formater

For at deltage skal du udfylde og indsende ansøgningsskemaet. Du finder ansøgningsskemaet her: <https://plan22.dk/pilotprojekter>

Alle ansøgninger vil blive bedømt ud fra selve ansøgningen i ansøgningsskemaet, men det er også muligt at vedlægge bilagsmateriale, i det omfang det understøtter ansøgningen.

Efter en første udvælgelse af projekter udarbejdes der med bistand fra Plan22+ en projektbeskrivelse, som ligger til grund for den endelige udvælgelse af pilotprojekter.

Ansøgningsskemaet skal være udfyldt og indsendt til partnerskabets sekretariat senest 28. februar 2023, kl. 12:00. Ansøgningen sendes til Plan22+, e-mail plan22@plan22.dk.

I ansøgningsmaterialet skal der angives en kontaktperson, som kan kontaktes for evt. yderligere spørgsmål.

Offentliggørelse af udvalgte pilotprojekter

Alle kommuner, der rettidigt sender en ansøgning, bliver orienteret direkte. Resultatet bliver også offentliggjort på Plan22+'s hjemmeside <https://plan22.dk/pilotprojekter>

Yderligere spørgsmål

Har du spørgsmål til ansøgningen, kan du kontakte Plan22+ ved sekretariatschef Britt Vorgod Pedersen, tlf. 3021 4974 eller projektleder Rasmus Blindum 3021 4972 eller e-mail plan22@plan22.dk.

Spørgsmål og svar vil desuden løbende blive lagt på Plan22+'s hjemmeside <https://plan22.dk/pilotprojekter> til orientering.

Plan22+ er en femårig indsats fra staten og Realdania, som frem mod 2027 skal udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning. Formålet er at understøtte kommunernes klimaarbejde ved at udvikle det faglige grundlag for at vurdere, prioritere og diskutere, hvordan klimahensyn kan indarbejdes i den helhedsorienterede fysiske planlægning for velfungerende byer og landområder. Plan22+ virker igennem et selvstændigt sekretariat, som er forankret i Dansk Byplanlaboratorium.